

*Istuntoasiakirja*

13.3.2012

B7-0135/2012 }  
B7-0140/2012 }  
B7-0141/2012 }  
B7-0142/2012 }  
B7-0143/2012 } RC1

## YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 110 artiklan 4 kohdan mukaisesti

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

ECR (B7-0135/2012)

PPE (B7-0140/2012)

ALDE (B7-0141/2012)

S&D (B7-0142/2012)

Verts/ALE (B7-0143/2012)

Kazakstanista

**José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Elmar Brok, Ioannis Kasoulides, Elisabeth Jeggle, Cristian Dan Preda, Mario Mauro, Jacek Saryusz-Wolski, Paolo Bartolozzi, Krzysztof Lisek, Eduard Kukan, Ria Oomen-Ruijten, Paweł Zalewski, Francisco José Millán Mon, Marietta Giannakou, Jacek Protasiewicz, Andrzej Grzyb, Alf Svensson, Anna Ibrisagic, Kinga Gál, Elena Băsescu, Piotr Borys, Traian Ungureanu, Peter Šťastný, Inese Vaidere, Monica Luisa Macovei**

PPE-ryhmän puolesta

**Liisa Jaakonsaari, Ana Gomes, Vilija Blinkevičiūtė, Kristian Vigenin, Marek Siwiec, Emilio Menéndez del Valle**

S&D-ryhmän puolesta

**Norica Nicolai, Leonidas Donskis, Marietje Schaake, Alexander Graf**

RC\895658FI.doc

PE483.186v01-00 }  
PE483.191v01-00 }  
PE483.192v01-00 }  
PE483.193v01-00 }  
PE483.195v01-00 } RC1

**Lambsdorff, Graham Watson, Marielle de Sarnez, Sonia Alfano, Kristiina Ojuland**

ALDE-ryhmän puolesta

**Nicole Kiil-Nielsen, Barbara Lochbihler**

Verts/ALE-ryhmän puolesta

**Charles Tannock, Valdemar Tomaševski**

ECR-ryhmän puolesta

RC\895658FI.doc

PE483.186v01-00 }  
PE483.191v01-00 }  
PE483.192v01-00 }  
PE483.193v01-00 }  
PE483.195v01-00 } RC1

## **Euroopan parlamentin päätöslauselma Kazakstanista**

*Euroopan parlamentti, joka*

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklaan sisältyvät yleiset määräykset unionin ulkoisesta toiminnasta ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan määräykset kansainvälisten sopimusten tekemiseen sovellettavasta menettelystä,
- ottaa huomioon EU:n Keski-Aasian strategian,
- ottaa huomioon vuonna 1999 voimaan tulleen Euroopan yhteisön ja Kazakstanin välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ja etenkin 2 artiklan (Yleiset periaatteet),
- ottaa huomioon Keski-Aasian kanssa luotavaa uutta kumppanuutta koskevan EU:n strategian, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi kokouksessaan 21. ja 22. kesäkuuta 2007, sekä 24. kesäkuuta 2008 ja 28. kesäkuuta 2010 annetut edistymiskertomukset,
- ottaa huomioon 24. toukokuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät Kazakstanista,
- ottaa huomioon EU:n 3. marraskuuta ja 22. joulukuuta 2011 sekä 19. tammikuuta, 26. tammikuuta ja 9. helmikuuta 2012 Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön pysyvässä neuvostossa antamat julkilausumat Kazakstanista sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan / komission varapuheenjohtajan Catherine Ashtonin 17. joulukuuta 2011 antaman julkilausuman Zhanaozenin alueen tapahtumista ja 17. tammikuuta 2012 antaman julkilausuman Kazakstanin 15. tammikuuta 2012 pidetyistä parlamenttivaaleista,
- ottaa huomioon Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (Etyj/ODIHR) johtaman vaalitarkkailuryhmän alustavat havainnot ja päätelmät 15. tammikuuta 2012 pidetyistä parlamenttivaaleista,
- ottaa huomioon Etyjin mediavaltuutetun 25. tammikuuta 2012 antaman julkilausuman tiedotusvälineiden tilanteesta Kazakstanissa,
- ottaa huomioon Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston johtajan 1. helmikuuta 2012 antaman julkilausuman Kazakstanin opposition toiminnan rajoittamisesta,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2011 antamansa päätöslauselman EU:n Keski-Aasian strategiasta<sup>1</sup>,
- ottaa huomioon parlamentin kannasta YK:n ihmisoikeusneuvoston istuntoon 16. helmikuuta

---

<sup>1</sup> P7\_TA-PROV(2011)0588.

2012 antamansa päätöslauselman 23 kohdan<sup>1</sup>,

- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 4 kohdan,
- A. katsoo, että sekä EU että Kazakstan voisivat hyötyä suuresti tiiviimmästä yhteistyöstä; kannattaa tätä tavoitetta, mutta korostaa samalla, että talousyhteistyön on tapahduttava rinta rinnan poliittisen yhteistyön kanssa ja sen perustana on oltava poliittinen tahto toimia yhteisten arvojen mukaan ja ylläpitää niitä, sillä Kazakstan on tärkeä tekijä Keski-Aasian sosiaalis-taloudellisen kehityksen ja alueen vakauden ja turvallisuuden kannalta;
- B. ottaa huomioon, että kesäkuussa 2011 käynnistettiin neuvottelut EU:n ja Kazakstanin uudesta sopimuksesta, jonka on tarkoitus korvata nykyinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus;
- C. ottaa huomioon, että Kazakstanin presidentti allekirjoitti 17. helmikuuta 2012 useita lakeja, joiden tarkoituksena on parantaa työmarkkinasuhteiden, työntekijöiden oikeuksien ja sosiaalisen vuoropuhelun oikeudellista perustaa ja lisätä tuomioistuinten riippumattomuutta;
- D. panee merkille, että lukuisia ihmisiä kuoli ja loukkaantui 16. joulukuuta 2011 levottomuuksissa Länsi-Kazakstanissa sijaitsevassa Zhanaozenin kaupungissa, jossa yli 3 000 ihmistä oli kokoontunut rauhanomaisesti kaupungin keskusaukiolle tukemaan toukokuusta saakka lakossa olleiden öljy-yhtiön työntekijöiden vaatimuksia paremmista palkoista ja työoloista sekä oikeudesta valita ammattijärjestöedustajansa;
- E. panee merkille, että viranomaisten mukaan 17 ihmistä kuoli, kun mellakkapoliisit – riippumattomien lähteiden ja silminnäkijöiden mukaan – hyökkäsivät mielenosoittajien kimppuun ja avasivat tulen aseettomia siviilejä, lakkolaisia ja heidän perheitään kohti; toteaa, että yhteenottojen jälkeen Kazakstanin viranomaiset julistivat poikkeustilan, jonka nojalla estettiin toimittajien ja riippumattomien tarkkailijoiden pääsy Zhanaozeniin; toteaa, että poikkeustila kumottiin 31. tammikuuta 2012, mutta silminnäkijöiden mukaan kuolonuhrien määrä saattaa olla paljon viranomaisten ilmoittamia lukuja suurempi; panee merkille, että alueviranomaiset ovat luvanneet taloudellista tukea kuolonuhrien perheille;
- F. toteaa, että edelleen on epäselvää, mitä Zhanaozenissa todella tapahtui 16. joulukuuta 2011; toteaa, että viranomaiset katkaisivat aluksi viestintäyhteydet ja rajoittivat sitten pääsyä kaupunkiin julistamalla poikkeustilan, joka oli voimassa 31. tammikuuta 2012 saakka; toteaa, että riippumattomien tiedotusvälineiden uhkailu ja rajut hyökkäykset niitä vastaan sekä kansalaisten keskuudessa vallitseva pelon ilmapiiri estävät edelleen selvän kuvan saamista tapahtumista;
- G. toteaa, että joulukuun 2011 jälkeen on pidätetty ainakin 43 ihmistä, joita uhkaa jopa kuuden vuoden tuomio; panee merkille, että pidätettyjen joukossa on öljytyöläisten lakkojohtajia ja tunnettuja aktivisteja, muun muassa Talat Saktaganov, Roza Tuletaeva ja Natalia Azhigalievaa; toteaa, että Uralskin kaupungissa pidätettiin 3. helmikuuta 2012 islamisteiksi syytettyjä nuoria epäiltyinä Zhanaozenin levottomuuksien järjestämisestä;

---

<sup>1</sup> P7\_TA-PROV(2012)0058.

- H. panee merkille, että Kazakstanin presidentti on vaatinut tapahtumien perinpohjaista tutkintaa sekä perustanut ensimmäisen varapääministerin johdolla toimivan hallituksen alaisen komission ja pyytänyt muun muassa YK:n kansainvälisiä asiantuntijoita osallistumaan tutkintaprosessiin; toteaa, että tutkittavana on myös poliisin aiheeton aseenkäyttö, mutta toistaiseksi yhtäkään poliisia ei ole asetettu syytteeseen;
- I. panee merkille tiedot pidätettyjen kidutuksesta ja huonosta kohtelusta; katsoo, että myös tästä on järjestettävä uskottava tutkinta, minkä jälkeen on huolehdittava asianmukaisista oikeudellisista seuraamuksista;
- J. panee merkille, että Etyjin mukaan 15. tammikuuta 2012 pidetyt parlamenttivaalit eivät täyttäneet Etyjin normeja, koska vaalivilppi oli yleistä ja valtion varoja ja iskulauseita käytettiin hallitsevan puolueen suosion lisäämiseen, minkä vuoksi vaalit eivät olleet aidosti moniarvoiset vaikka tällä kertaa tekniset vaalijärjestelyt katsottiinkin asianmukaisiksi;
- K. panee merkille, että Kazakstanin presidentti allekirjoitti 6. tammikuuta 2012 kansallista turvallisuutta koskevan lain, jolla lisätään turvallisuuspalvelun toimivaltuuksia ja jonka nojalla henkilöt, joiden katsotaan vahingoittavan maan kuvaa maailmalla, voidaan katsoa vahingollisiksi ja saattaa edesvastuuseen;
- L. toteaa, että Kazakstanin ihmisoikeustilanne on viime kuukausina heikentynyt, kuten ilmenee EU:n Etyjin pysyvässä neuvostossa antamista julkilausumista ja Etyjin mediavaltuutetun sekä Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston johtajan viimeaikaisista julkilausumista;
- M. panee merkille, että Kazakstanin viranomaiset antoivat syyskuussa 2011 uskontoa koskevan lain, joka velvoittaa kaikki uskonnolliset yhteisöt rekisteröitymään uudelleen ja jossa on määräyksiä, joiden nojalla Kazakstanin kansalaisilta voidaan kieltää vapaa uskonnonharjoittaminen; panee merkille, että myös äskettäin annettuihin lakeihin joukkotiedotusvälineistä ja kansallisesta turvallisuudesta sisältyy säännöksiä, jotka vahvistavat Kazakstanin poliittisen järjestelmän suvaitsemattomia piirteitä ja ovat ristiriidassa ilmoitettujen demokratisointipyrkimysten kanssa;
- N. panee merkille, että Aktaun kaupungin tuomioistuin katsoi 8. elokuuta 2011 öljytyöläisten asianajajan Natalia Sokolovan syyllistyneen yhteiskunnallisten levottomuuksien lietsontaan ja aktiiviseen osallistumiseen laittomiin kokoontumisiin ja langetti hänelle kuuden vuoden vankeusrangaistuksen;
- O. toteaa, että vuonna 2010 Kazakstan pyrki kansainvälisen arvostuksensa lisäämisen toivossa Etyjin puheenjohtajaksi ja sitoutui toteuttamaan demokraattisia uudistuksia ja noudattamaan Etyjin peruseriaatteita;
- P. panee merkille, että oppositiopuolueiden ja -järjestöjen Algan, Azatin ja Kazakstanin sosialistiliikkeen, riippumattomien tiedotusvälineiden, kuten Vzglyad, Golos Republik ja Respublika -sanomalehtien ja STAN-satelliittitelevisiokanavan, sekä riippumattomien ammattiyhdistysten, kuten Zhanartun, ja muiden kansalaisyhteiskunnan järjestöjen toimintaa on kahden viime kuukauden aikana pyritty yhä voimallisemmin tukahduttamaan, mistä kertoo muun muassa Alga-puolueen johtajan Vladimir Kozlovin ja Vzglyad-sanomalehden

päätoimittajan Igor Vinjavskin pidätys; panee merkille, että 28. tammikuuta noin 1 000 ihmistä osallistui Almatyssa sortopolitiikan vastaiseen luvattomaan mielenosoitukseen, jossa vaadittiin viranomaisia lopettamaan poliittinen vaino;

- Q. panee merkille, että oppositiopuolueet ovat ilmoittaneet suunnitelmista järjestää Almatyssa mielenosoitus 24. maaliskuuta, jolloin on kulunut sata päivää Zhanaozenin murhista;
- R. toteaa, että Vladimir Kozlov pidätettiin ja asetettiin eristykseen pian sen jälkeen kun hän oli palannut Euroopan parlamentin ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa järjestetyistä tapaamisistaan, mikä antaa EU:lle syyn lisähuoleen; korostaa, että on tärkeää turvata EU:n toimielinten kyky käydä vuoropuhelua monenlaisten toimijoiden kanssa EU:n kumppanimaissa ilman, että siitä koituu keskustelukumppaneille kielteisiä seurauksia;
1. korostaa EU:n ja Kazakstanin suhteiden merkitystä ja pitää tärkeänä lujittaa poliittista ja taloudellista yhteistyötä demokratian, ihmisoikeuksien, ympäristön, energian, kaupan ja liikenteen kaltaisilla strategisilla aloilla sekä torjua lisäksi terrorismia, järjestäytyntä rikollisuutta ja laitonta huumausainekauppaa; korostaa, että viime vuonna lisättiin yhteistyötä, pidettiin useita korkean tason kokouksia ja aloitettiin neuvottelut uudesta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta;
  2. pitää erittäin valitettavana 16. joulukuuta 2011 Zhanaozenin alueella Kazakstanissa tapahtunutta välikohtausta, jossa kuoli 17 ihmistä ja loukkaantui 110 ihmistä, ja ilmaisee osanottonsa tapahtumien johdosta;
  3. tuomitsee jyrkästi poliisin väkivaltaiset toimet Zhanaozenin mielenosoituksen tukahduttamiseksi ja vaatii tapahtumien riippumatonta ja uskottavaa tutkintaa kansainvälisen yhteisön avulla;
  4. ilmoittaa aikovansa jatkaa vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa osana Kazakstanin-suhteitaan ja samalla tavalla kuin suhteissaan muihin kolmansiin maihin; toivoo, että tätä vuoropuhelua kunnioitetaan, ja korostaa, että keskustelukumppaneiden hyvinvointi on sille tärkeä asia;
  5. katsoo, että Länsi-Kazakstanissa syntyneen öljyalan työkiistan epäasianmukainen käsittely on ollut pääsyyntä yleisen tyytymättömyyden kasvuun ennen joulukuun puolivälin 2011 tapahtumia; on vakuuttunut, että yhteiskuntarauhan ja kestävän vakauden kannalta keskeisessä asemassa ovat työntekijöiden järjestäytymisoikeuden tunnustaminen sekä sanoin että teoin, ammattijärjestöjen edustajien, työntekijöiden ja viranomaisten keskinäisen kunnioituksen hengessä käymä vuoropuhelu, irtisanottujen työntekijöiden palkkaaminen uudelleen tai uusien työpaikkojen osoittaminen heille, viimeaikaisten tapahtumien seurauksista pahasti kärsivien perheiden tukeminen ja luottamuksen rakentaminen lainvalvontaviranomaisia kohtaan;
  6. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa seuraamaan tiiviisti mielenosoituksen järjestämisestä syytettyjen oikeudenkäyntiä ja raportoimaan asiasta parlamentille;
  7. panee tyytyväisenä merkille, että Kazakstanin ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota seuraavan

RC\895658FI.doc

PE483.186v01-00 }  
PE483.191v01-00 }  
PE483.192v01-00 }  
PE483.193v01-00 }  
PE483.195v01-00 } RC1

kansainvälisen järjestön johtaja, ihmisoikeusaktivisti Jevgeni Zhovtis ja Vremja-lehden toimittaja Tohnijaz Kutšukov, jotka oli syyskuussa 2009 tuomittu neljäksi vuodeksi työleirille, armahdettiin tuomioistuimen päätöksellä 2. helmikuuta 2012;

8. pitää valitettavana, että muutoin Kazakstanin ihmisoikeustilanteessa ei ole havaittavissa juuri minkäänlaista parannusta, vaan kielteinen kehitys on jatkunut jo pitkään ja vain vahvistunut viime aikoina; vaatii Kazakstanin viranomaisia takaamaan pidätettyjen aktivistien perheiden turvallisuuden;
9. kehottaa Kazakstanin viranomaisia tekemään kaikkensa maan ihmisoikeustilanteen parantamiseksi; korostaa, että poliittisten uudistusten eteneminen on asetettava ehdoksi EU:n ja Kazakstanin uudesta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta käytävien neuvottelujen etenemiselle; kannustaa Kazakstania pitämään kiinni lupauksestaan toteuttaa uusia uudistuksia sellaisen avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan luomiseksi, jossa on myös riippumaton kansalaisyhteiskunta ja oppositio ja jossa kunnioitetaan perusoikeuksia ja oikeusvaltion periaatteita;
10. pitää myönteisinä viime kuukausien aikana toteutettuja oikeudellisia uudistuksia, joiden tarkoituksena on mahdollistaa se, että useammat puolueet voivat asettaa ehdokkaita parlamenttivaaleihin; panee merkille, että viime parlamenttivaalien jälkeen uudessa parlamentissa on edustettuna kolme puoluetta; pitää valitettavana, että moni oppositiopuolue ei ole saanut lupaa rekisteröityä; kannustaa Kazakstanin viranomaisia toteuttamaan lisä uudistuksia aidosti moniarvoisten vaalien varmistamiseksi ja tukemaan riippumattomien tiedotusvälineiden ja valtiosta riippumattomien järjestöjen toimintaa;
11. kehottaa Kazakstanin viranomaisia korjaamaan Etyj/ODIHR:n havaitsemat ongelmat viipymättä, jotta maan oppositio voisi toimia sille demokraattisessa yhteiskunnassa kuuluvan aseman mukaisesti, ja toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet kansainvälisten vaalinormien noudattamiseksi; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa tukemaan Kazakstania näiden ongelmien ratkaisemisessa;
12. panee merkille Kazakstanin WTO-jäsenyyttä koskevan etenemissuunnitelman, jolla edistetään tasapuolisten toimintaedellytysten luomista molempien osapuolten liiketoimintayhteisöille sekä helpotetaan ja vapautetaan kauppaa ja joka on osoitus yhteistyöhalukkuudesta ja avoimuudesta; korostaa, että jäsenyyden myötä Kazakstan on velvollinen noudattamaan kaikkia WTO:n sääntöjä ja luopumaan protektionistisista toimista;
13. on erittäin närkästynyt tammikuun 2012 jälkeisistä oppositiojohtajien ja toimittajien pidätyksistä ja kehottaa Kazakstanin viranomaisia lopettamaan maan poliittisen opposition ja riippumattomien tiedotusvälineiden toiminnan tukahduttamisen ja vapauttamaan kaikki poliittisin perustein pidätetyt henkilöt, mukaan lukien Alga-puolueen johtajan Vladimir Kozlovin, Vzglyad-sanomalehden päätoimittajan Igor Vinjavskin ja lakkoilevien öljytyöläisten asianajajan Natalia Sokolovan sekä kaikki EU:n Etyjin pysyvässä neuvostossa äskettäin antamissa julkilausumissa mainitut edelleen pidätettyinä olevat henkilöt; vaatii viranomaisia antamaan Kozloville mahdollisuuden tavata vaimoaan ja muuta perhettään sekä järjestämään hänelle puolueettoman lääkärintarkastuksen;

14. kehottaa Kazakstanin viranomaisia etenemään ripeästi kokoontumis-, yhdistymis-, ilmaisun-

RC\895658FI.doc

PE483.186v01-00 }

PE483.191v01-00 }

PE483.192v01-00 }

PE483.193v01-00 }

PE483.195v01-00 } RC1

ja uskonnonvapauden turvaamisessa Etyjin edustajien ja elinten esittämien suositusten mukaisesti ja pitämään tiukasti mielessä kansainväliset sitoumukset ja lupaukset, jotka maa antoi ennen kuin tehtiin päätös sen Etyj-puheenjohtajuudesta vuonna 2010; kiinnittää huomiota vuonna 2009 hyväksytyyn, hyvin valmisteltuun kansalliseen ihmisoikeustoimintasuunnitelmaan ja kehottaa Kazakstanin viranomaisia panemaan sen täysimääräisesti täytäntöön;

15. on vakuuttunut, että Kazakstanin viranomaiset ja yhteiskunta hyötyisivät tästä valtavasti, ja uskoo sen lisäävän erityisesti vakautta ja turvallisuutta sekä palauttavan maan kansainvälisen arvostuksen tielle;
16. korostaa, että EU:n ja Kazakstanin viranomaisten on tärkeää käydä ihmisoikeusvuoropuhelua, jossa voidaan avoimesti käsitellä kaikkia asioita; kehottaa lujittamaan vuoropuhelua siten, että se tehostuu ja suuntautuu entistä enemmän tuloksiin, sekä sallimaan kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistumisen siihen;
17. kehottaa EU:ta ja erityisesti unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa seuraamaan tarkasti asioiden edistymistä, ottamaan kaikki huolenaiheet esille Kazakstanin viranomaisten kanssa käytävissä keskusteluissa, tarjoamaan apua ja raportoimaan asiasta säännöllisesti parlamentille;
18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle / komission varapuheenjohtajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Kazakstanin tasavallan hallitukselle ja parlamentille sekä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle.